06/05/2020

Αγία Σοφία της Κλεισούρας: Μία σύγχρονη Μυροφόρος

/ Βίοι Αγίων

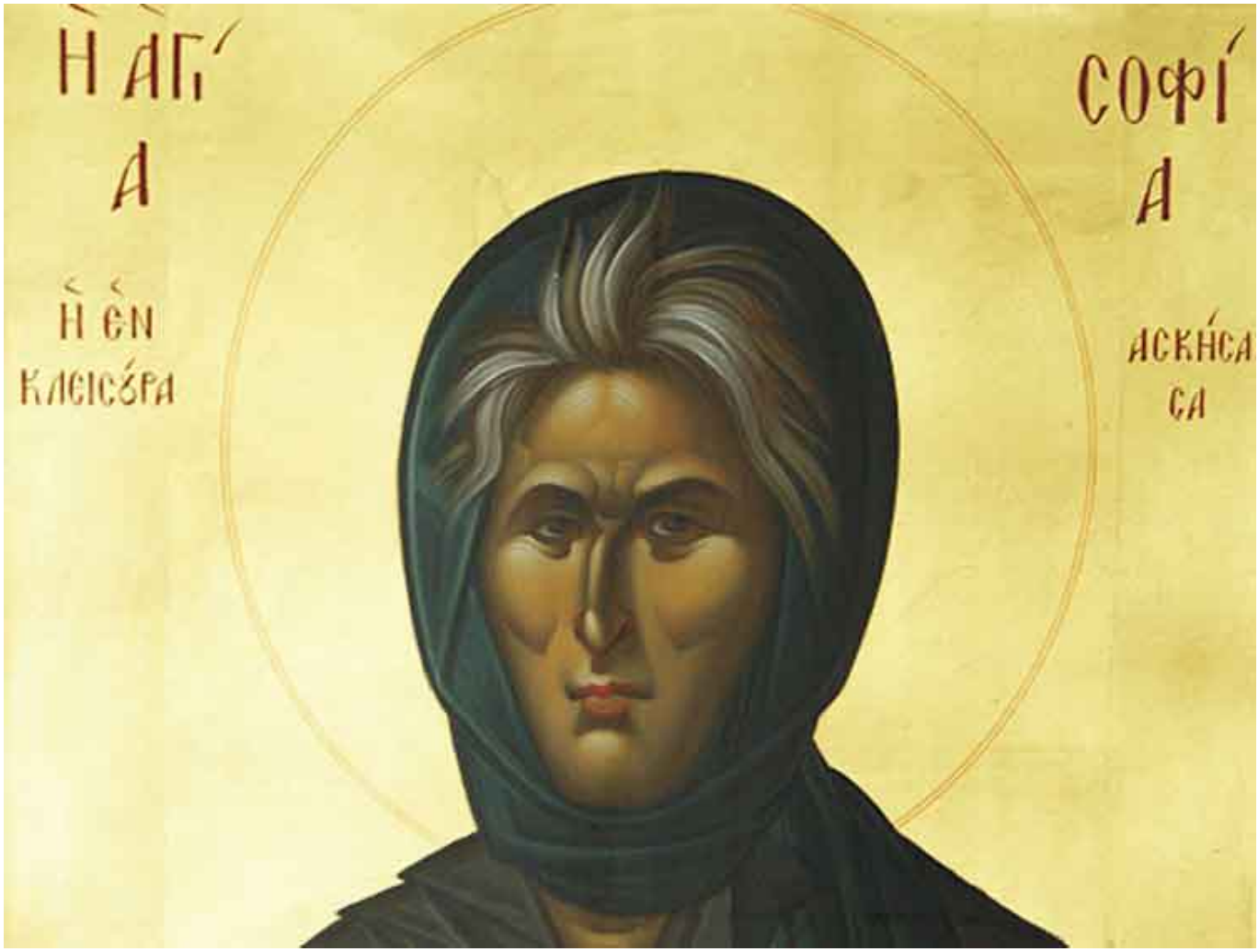

Η Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα τιμάται κάθε χρόνο από την Εκκλησία μας στις 6 Μαΐου

Στο Ιερό Μοναστήρι της Παναγίας της Κλεισούρας, σ' αυτό το σεμνείο του Πνεύματος, έζησε και πολιτεύθηκε εν Κυρίω η Γερόντισσα Σοφία.

Η Σοφία Χοτοκουρίδου, η νέα ασκήτρια της Κλεισούρας, με την επιδεικνυόμενη απ' αυτήν σαλότητα και την κατά Χριστόν μωρία.

Αυτό το υψηλό ανάστημα της πνευματικής τελειώσεως και αγιότητος, η ασκήτρια της Κλεισούρας Σοφία, προβάλλει μπροστά μας, για να μας δείξει τον πολικό αστέρα της σωτηρίας μέσα από την ακραιφνή και θεοειδή διαγωγή και πολιτεία

Της και τη διπλή αγάπη Της, προς τον Θεό και προς τον έγγιστα αδελφό.

Η Γερόντισσα Σοφία ταπείνωσε τον εαυτό Της με τη νυχθήμερη άσκηση και τη σκληραγωγία, για να υψωθεί στα μάτια του ουρανίου Νυμφίου Της και να λάβει απ' Αυτόν το «βραβείον της άνω κλήσεως» (Φιλιπ. γ΄ 14). Δόξασε τον Θεό με την αγιαστική Της πορεία και αντιδοξάσθηκε απ' Αυτόν με τη χάρη, που έλαβε, να πρεσβεύει για όλους τους σύγχρονους αγωνιστές, τους μαχητές της ευσεβείας και της πατρώας παραδόσεως.

Όπως οι παλαιοί κατά Χριστόν σαλοί, έτσι η Σοφία με τη συμπεριφορά Της ενέπαιζε τις ανέσεις και την τρυφηλότητα του κόσμου, χωρίς να την ενδιαφέρει, αν και η ίδια εμπαίζονταν από τον κόσμο. Ζούσε κοντά στους απλούς και αμαρτωλούς συνανθρώπους, τους οποίους υπερμέτρως αγαπούσε -αν και ασκήτρια σε απόμερο Μοναστήρι- για να καλύψει με την προσευχή Της την αμαρτία και να ελκύσει τους αμαρτωλούς προς τη Χάρη του Θεού. Ακολουθούσε κατά γράμμα τα λόγια των Πατέρων, που μας προτρέπουν να μισούμε την αμαρτία, αλλά να αγαπούμε τους αμαρτωλούς. Ο ιδιόμορφος τρόπος της ασκήσεώς Της αποτελεί μοναδική περίπτωση αγάπης Θεού και απαιτεί ισχυρό χαρακτήρα, ανδρικό φρόνημα, που δεν ταιριάζει στη γυναικεία φύση, αλλά και χρειάζεται έντονη την παρουσία του Παρακλήτου Πνεύματος, που πάντοτε αναπληροί τα ελλείποντα.

Η Γερόντισσα Σοφία, θυγατέρα του Αμανατίου και της Μαρίας Σαουλίδη γεννήθηκε το έτος 1883. Επίγειος πατρίδα Της, η αγιοτόκος και αιματοβαμμένη περιοχή του

Πόντου, και μάλιστα, το χωρίον Σαρή-παπά, Κιουρτουνίου Χαλδίας, του Βιλαετίου Τραπεζούντος. Το 1907 και σε ηλικία 24 ετών νυμφεύεται μετά του Ιορδάνου Χοτοκουρίδη από το Τογρούλ (Άρδασα) Τραπεζούντος Πόντου, μετά του οποίου απέκτησε κατά το 1910 τέκνο, το οποίο πέθανε το 1912. Αλλά ο σύζυγός Της χάθηκε στα φοβερά και τρομερά στρατόπεδα εργασίας μέσα στα βάθη του Πόντου. Τα γεγονότα αυτά οδήγησαν την Σοφία σε βαθειά μετάνοια και σε ασκητική διά βίου αφιέρωση.

Από τον Πόντο, λοιπόν, την πατρίδα Της, η Σοφία άρχισε την ασκητική Της πολιτεία. Μακριά από τους συγγενείς, μόνη στο βουνό. Σ’ ένα παλαιότερο διωγμό των Ποντίων, από τους Τούρκους- Τσέτες, της παρουσιάζεται καβαλάρης ο Άγιος Γεώργιος και, αφού της φανέρωσε τον επερχόμενο κίνδυνο, της παραγγέλλει να ειδοποιήσει τους χωριανούς για να κρυφτούν. Έτσι και έγινε, και σώθηκε τότε το χωριό.

Από την κήρυξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, το 1914, έως και το 1923, έτος κατά το οποίον αφίχθηκε στην Αναρράχη Πτολεμαίδος μαζί με τους πρόσφυγες συγγενείς Της, η Σοφία δοκιμάζεται «ως χρυσός εν χωνευτηρίω» διά πολλών πειρασμών, όπως η εξαφάνιση του συζύγου Της, ο θάνατος του πατέρα Της, διωγμοί, στερήσεις, κακουχίαι. Εκπληρώνεται στο πρόσωπό Της ο αποστολικός λόγος «υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαίς της γης» (Εβρ. 11, 38-39).

Σχετικά με το ταξίδι της προσφυγιάς, το 1919, προς την πατρίδα Ελλάδα, αναφέρεται η εξής ιστορία:

«Είχε μεγάλη θαλασσοταραχή· το καράβι της ομάδας τους κινδύνεψε πολλές φορές να βουλιάξει. Τελικά σώθηκαν. Ο καπετάνιος, κάνοντας τον σταυρό του, είπε: Κάποιον δίκαιο είχατε μαζί σας και σας έσωσε. Όλων τα μάτια τότε έπεσαν στην Σοφία, που απομονωμένη σε κάποια γωνιά του πλοίου, δεν σταμάτησε την προσευχή σ’ όλο το δύσκολο ταξίδι. Η διήγηση αυτή υπάρχει και σε μαγνητοταινία, όπου η ίδια αφηγείται το συμβάν.

– Τα κύματα γέμισαν αγγέλους και παρουσιάζεται η Παναγία.

– Θα χαθή ο κόσμος, λέει, γιατί είστε πολλά αμαρτωλοί.

– Παναγία μου, εγώ να χαθώ, γιατί εγώ είμαι η αμαρτωλή, να σωθεί ο κόσμος.

Το όνομα του καραβιού ήταν Άγιος Νικόλαος.

Όταν έφτασαν επιτέλους στην Ελλάδα, η ίδια η Παναγία της παρουσιάστηκε

λέγοντάς την:

– «Να ’ρθεις στο σπίτι μου». Τότε η Σοφία την ρώτησε:

– Ποιά είσαι και που είναι το σπίτι σου;

– «Είμαι στην Κλεισούρα» ήταν η απάντηση!!!» .

Το 1925 φθάνει, λοιπόν, στην Ιερά Μονή Αγίου Μάρκου Φλωρίνης, στην οποίαν διαμένει δύο έτη και στη συνέχεια με υπόδειξη της Θεοτόκου οδηγείται στην Ιερά Μονή Γεννήσεως Θεοτόκου Κλεισούρας στην οποία και εγκαταστάθηκε οριστικά το 1927.

Στην Ιερά Μονή της Υπεραγίας Θεοτόκου διακονεί από καρδίας και με πολλή ταπείνωση και απλότητα, γι’ αυτό απολαμβάνει την προστασία της Θεοτόκου και την συνεχή επίσκεψη Αγίων. Εδώ ακριβώς έγινε η Οσία Σοφία δέκτης πολλών θαυμαστών γεγονότων, που επιβεβαιώνουν τον λόγον του νηπτικού Πατέρα της Εκκλησίας Αγίου Ιωάννου, του συγγραφέως της Κλίμακος: «όπου γαρ ενδημήσει ο υπέρ φύσιν Θεός, υπέρ φύσιν λοιπόν και τα πράγματα γίνονται» .

Τα πρώτα χρόνια της ζωής της στο Μοναστήρι, Ηγούμενος ήταν ο Ιερομόναχος π. Γρηγόριος Μαγδάλης, παλαιός αγιορείτης, άνθρωπος μεγάλης αρετής. Κοντά του η Σοφία μυήθηκε στην πνευματική ζωή και πάντα μνημόνευε το όνομά του με ιδιαίτερο σεβασμό.

Στα πρώτα ασκητικά Της βήματα στο Μοναστήρι της Κλεισούρας έδειξε χαρακτήρα αδαμάντινο, συμπεριφέρθηκε σαν αμόνι, που δέχεται τα αλύπητα κτυπήματα του χαλκέως αφεντικού του, που σκοπεύει στην κατασκευή εύχρηστων αντικειμένων. Η εμπιστοσύνη Της στο πρόσωπο της Παναγίας μας ήταν ίδια με την εμπιστοσύνη των βρεφών στα πρόσωπα των γονιών τους. Την κοιτούσε διαρκώς στα μάτια της εικόνας Της, στο υπέρθυρο της μεσημβρινής πόρτας του Ναού Της. Αλλά και από το ημιυπαίθριο στέκι Της, το μισοσβησμένο τζάκι, στις πέτρες του οποίου ανέπαυε, τις κρύες κατά κανόνα νύχτες των υψωμάτων της Κλεισούρας, όπου η θερμοκρασία κατεβαίνει κάτω από τους 15 βαθμούς Κελσίου κάτω του μηδενός, κουλουριασμένη σαν φίδι, τη σάρκα Της. Και η Κυρία της Κλεισούρας, η Παναγία, που την θέρμαινε και την συντρόφευε δεν την εγκατέλειψε ποτέ, αλλά και ως χειρούργος ιατρός σε δύσκολες στιγμές την έσωσε θαυματουργικά, έτσι που ο ανθρώπινος νους να μην μπορεί να συλλάβει το θαύμα.

Η τροφή Της πάντα ήταν λιτή. Βρισκόταν συνέχεια σε νηστεία. Κόκκινες πιπεριές ή κανένα πράσο, ψημένα στην χόβολη του τζακιού, λίγο τουρσί ντομάτα πράσινη, μουχλιασμένη και σε μέρες αρτύσιμες κανένα παστό ψαράκι.

Μαγείρευμα για τον εαυτό Της η ίδια δεν μαγείρευε. Μόνον, όταν περίμεναν κόσμο, έβαζε τις γυναίκες να βράσουν φασόλια ή κριθαράκι, άλλοτε λαδερό και άλλοτε δίχως λάδι, και το φαγητό, όσο και αν έβαζαν στην κατσαρόλα, έβγαινε τόσες μερίδες, όσες ακριβώς χρειαζόταν. Σε όλους τους περαστικούς και στους προσκυνητές έψηνε καφέ. Το μπρίκι όμως, ποτέ δεν το έπλενε κι ήταν σχεδόν κλειστό από τα κατακάθια. Δεν άφηνε σε κανέναν να το πλύνει. Αλλά ούτε και σιχαινόταν κανένας, όσο βρώμικη κι αν φαινόταν.

Τα αγριοχόρταρα, τα μανιτάρια και τα μούσκλια, που μάζευε από τα δέντρα, τα έτρωγε σκέτα με μπόλικο αλάτι. Το Σαββάτο και την Κυριακή έβαζε από μία κουταλιά λάδι στο φαγητό Της, ό,τι είχε. Άλλες φορές άνοιγε καμία κονσέρβα ψάρι και την έτρωγε ύστερα από μέρες, αφού είχε πιάσει ένα δάχτυλο μούχλα. Έβαζε φαγητά σε παλιά μπακιρένια σκεύη και τα έτρωγε αφού πρασίνιζαν από την σκουριά, που θα έπρεπε ο θάνατος να είναι ακαριαίος. Έβραζε φύλλα από τα δέντρα και φτέρη. Τα σταφύλια δεν τα καθάριζε από τα μερμήγκια, ούτε πετούσε τις σάπιες ρώγες. Και με όλα αυτά ποτέ δεν πάθαινε τίποτε. Πάντα ήταν ευχαριστημένη και με βαθειά δοξολογική χαρά έλεγε: ευφράνθη η καρδία μου.

Αν και κουρελιάρα στην εμφάνιση, η αρετοντυμένη καρδία Της μοίραζε στους φτωχούς όλα όσα η καλωσύνη των ανθρώπων της έδινε. «Παρ’ το να το φοράς, να χαίρεται η ψυχή μου», τους έλεγε, όταν τη ρωτούσαν, γιατί μοιράζει ρούχα, που άλλοι της προσέφεραν από συμπάθεια, αφού η ίδια στερείται.

Ποτέ δεν πλήγωσε, ούτε και στενοχώρησε άνθρωπο. Όταν καταλάβαινε, πως κάποιος δυσκολευόταν από τις αμαρτίες που τον τυραννούσαν, περνούσε διακριτικά από δίπλα του. Έλεγε μια-δυο κουβέντες, κάτι σαν σύνθημα, χωρίς να καταλάβουν ή να ακούσουν οι άλλοι και πάλι απομακρυνόταν. Εκείνος καταλάβαινε και την ακολουθούσε. Τότε οι δύο τους καθισμένοι μόνοι απόμερα, ώστε να τους βλέπουν αλλά να μην τους ακούν, χωρίς να φανερώσει την αμαρτία ή το πρόβλημα, πρώτα παρηγορούσε κι ύστερα συμβούλευε με ψυχωφέλιμα στοργικά λόγια του Θεού. Άλλες φορές η ίδια έλεγε: αυτοί ήρθαν μαύροι στην Παναγία και φεύγουν άσπροι.

Ιδιαίτερα νοιαζόταν για τα ανύπαντρα κορίτσια, που τύχαινε να παραστρατήσουν. Τα μάζευε κοντά Της και τα νουθετούσε καλύτερα από μάννα. Τούς έλεγε να μη ξαναμιλήσουν για την πτώση τους, και φρόντιζε να τα καλοπαντρέψει, δίνοντάς

τους και προίκα η ίδια από αυτά που άλλοι της έδιναν. «Η Παναία κι θα χαντ’ σας» (= δεν θα σας χάσει η Παναγία), συμπλήρωνε.

Η ίδια ζούσε μέσα στην αθλιότητα και τη φτώχεια. Όταν ήταν πολύ δύσκολα κάτω στο τζάκι, πήγαινε στο επάνω πάτωμα, σε ένα κελλί, που είχε τον αριθμό 1. Εκεί είχε ριγμένα φύλλα και άχυρα και ξάπλωνε, όμως κάτω από τα άχυρα είχε σουβλερές πέτρες. Στην Κατοχή κάτω από τα άχυρα έκρυβε λάδια ή φαγώσιμα, και τα μοίραζε με τον τρόπο Της, όπου υπήρχε μεγάλη ανάγκη.

Χρήματα από τα χέρια Της πέρασαν πολλά. Τα έπαιρνε, και τα έβαζε όπου τύχαινε. Σε θάμνους, κάτω από πέτρες, μέσα σε τρύπες, στα ντουβάρια, στα ξύλα της σκάλας, κάτω από τα κεραμίδια. Μόλις όμως, τα χρειαζόταν αμέσως τα εύρισκε, και τα έδινε όπου έπρεπε.

Είδε πολλά σκάνδαλα από λαϊκούς και μοναχούς και Κληρικούς. Ποτέ Της όμως, κανέναν δεν κατηγόρησε.

«-Να σκεπάζετε, να σας σκεπάζει ο Θεός» έλεγε.

Το σώμα Της, ωσάν της οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας· ήταν σκελετωμένο, κατάξερο. Πρόσωπο μόνον κόκκαλα. Μάτια βαθουλωμένα στις κόγχες. Χέρια ροζιασμένα, καμένα από τις στάχτες και τα κάρβουνα. Δέρμα κατάξηρο, ηλιοψημένο, κίτρινο, σχεδόν άσπρο, δίχως αίμα. Μαλλιά σκληρά, συχνά γεμάτα με αγκάθια ή χορτάρια.

«Κάποτε η Γερόντισσα Σοφία ασθένησε βαρειά. Διπλώθηκε στην μέση από τον πόνο. Άνοιξε η κοιλιά της από την πάθηση -μάλλον σκωληκοειδίτιδα, που έσπασε ή κήλη ή κάποιο αναπνευστικό πρόβλημα – και αυτή η μακαρία στούπωνε στην πληγή πανιά και φυτίλια από τις κανδήλες. Άρχισε να σαπίζει. Μύριζε, αλλά δεν δεχόταν καμία βοήθεια, ούτε περιποίηση. Θα ’ρθει η Παναγία να με πάρει τον πόνο. Μού το υποσχέθηκε, έλεγε. Και τελικά:

– Ήρθεν η Παναγία με τον αρχάγγελο Γαβριήλ και τον Άγιο Γεώργιο· ήταν και άλλοι άγιοι.

Είπε ο αρχάγγελος·

– Θα σε κόψουμε τώρα.

Εγώ είπα·

– Είμαι αμαρτωλή, να εξομολογηθώ, να κοινωνήσω και να με κόψεις.

– Δεν θα πεθάνεις, είπε, εγχείρηση θα σε κάνουμε· είπε και με άνοιξε.

Τα διηγούνταν αθώα και απλοϊκά, σαν να έγινε το πιο φυσικό πράγμα. Και σήκωνε χωρίς καμία ντροπή την μπλούζα ή το φόρεμά της, για να δείξει την τομή που έκλεισε μόνη της. Αμφιβολία στα λόγια της Σοφίας δεν χωρούσε καμία απολύτως.

Δεν έδινε ποτέ σημασία στις αρρώστειες ή τα τραύματα. Κάποτε οι μαστόροι άλλαζαν τα κεραμίδια της δυτικής πτέρυγας της μονής και η Σοφία πάτησε ένα μεγάλο καρφί, από αυτά τα γύφτικα. Κιχ δεν ακούστηκε. Ούτε φωνή, ούτε και κλάμα. Και όμως τέτοιος πόνος είναι αβάσταχτος. Το καρφί είχε τρυπήσει το πόδι και είχε βγει από την άλλη μεριά, χωρίς να βγάλει αίμα. Οι εργάτες κατατρόμαξαν, αυτή όμως, τους βοήθησε να το χτυπήσουν με το σκεπάρνι από πάνω για να το βγάλουν και συνέχισε σαν να μην έγινε τίποτε».

Παρηγοριά της, η Υπεραγία Θεοτόκος, στης οποίας το Μοναστήρι έζησε κάτω από το μητρικό της φίλτρο και την φοβερά προστασία Της. «Είναι στεναχωρημέντσα η Παναία. Η Παναία κλαίει κάθνη μέρα» έλεγε στους ανθρώπους, που την πλησίαζαν και τα δάκρυα έτρεχαν σαν βρύση από τα μάτια της. «Γιατί σκουπίζεις κάθε μέρα, γιαγιά Σοφία;» την ρώτησε μία πνευματική της θυγατέρα. «Μα ευλογημένη, θα περάσει η Παναία και θα βρεί την αυλή της γεμάτη φύλλα». «Παναία μ’, γιουρπάν’ τσ’ να ίνουμε» (=Παναγία μου, θυσία να γίνω για σένα).»

Και ο Θεός που είναι απλός και αναπαύεται στους απλούς τη καρδία, Την χαρίτωσε και Την ευλόγησε δίδοντάς Της υπερφυσικά χαρίσματα, όπως της προοράσεως, της διοράσεως και της θαυματουργίας. Άλλωστε είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του νηπτικού Πατρός της Εκκλησίας, του Αγίου Ιωάννου του συγγραφέως της Κλίμακος: «όπου γαρ ενδημήσει ο υπέρ φύσιν Θεός, υπερφύσει λοιπόν τα πλείστα των ανθρώπων γίνονται».

Η ισάγγελη ζωή Της της χάριζε τα προνόμια του Παραδείσου. Ζούσε στην Κλεισούρα στην προπτωτική κατάσταση των πρωτοπλάστων συναγελαζομένη με αρκούδες, φίδια, θηρία του δάσους και όρνεα του ουρανού, τα οποία είχαν οικειότητα μαζί Της, ήσαν φίλοι Της, ήσαν, όπως έλεγε, της Παναγίας. Δεν ζητούσε υλικά αγαθά από τον προνοητή Κύριο, Αυτόν που τρέφει τα πετεινά του ουρανού και ντύνει με χρώματα ποικίλα τα κρίνα του αγρού, τέτοια που θα τα ζήλευε και ο Βασιλιάς Σολομών. Ήταν ως εκ τούτου και αισθανόταν πλούσια, αφού είχε μηδενικές επιθυμίες. Είχε υπερβή τον πόθο των υλικών και πρόσκαιρων, των φθαρτών και ρεόντων και επιζητούσε τα διαμένοντα στους αιώνες, αυτά που συνοδεύουν την ψυχή πέραν του τάφου. Γι’ αυτό και η Γερόντισσα Σοφία προσείλκυσε τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος. Η άμοιρη παιδείας και σοφίας

επίκτητης έλαμψε στις ημέρες μας ως ουρανόσοφη και μορφωμένη, όσο κανείς άλλος. Η καθαρή βιοτή Της την είχε καταστήσει δοχείο του Παρακλήτου πολύτιμο, ώστε να γνωρίζει και να προλέγει τα μέλλοντα και να αποκαλύπτει στους ανθρώπους τα κρύφια των καρδιών τους. Και όχι με επίδειξη, αλλά με τέτοια απλότητα και καλωσύνη, που μάγευε και προσείλκυε και ανέπαυε και ευχαριστούσε.

Η άκακη και αψεγάδιαστη, ανεξίκακη και απλή Γερόντισσα Σοφία ήταν φοβερά λιτοδίαιτη και πάντα στην εμφάνιση ατημέλητη. Φορούσε και στο βαρύ χειμώνα ένα λεπτό μαύρο ράσο, που φέγγιζε χιλιοτριμμένο και άφηνε να διακρίνει κανείς τα κοκκαλάκια Της. Ταλαιπωρούσε τη σάρκα Της και αυτό ομολογούσε σε όσους την ρωτούσαν, γιατί δεν τρώει, και δεν προσέχει τον εαυτό Της, που παρά την απλυσία μοσχοβολούσε, λες και είχε φορέσει τα ακριβότερα αρώματα. Το βλέμμα Της ειρηνικό στάλαζε στην καρδιά όλων ουράνια γαλήνη.

Η λέξη που βρισκόταν συνεχώς στα χείλη της ήταν η λέξη του Προδρόμου στην έρημο: «Μετανοείτε!».

Μιλούσε με βαρύτητα και σοβαρότητα, ο λόγος της ήταν «άλατι ηρτυμένος» (Κολοσ. δ΄ 6), αλλά, όταν πολλές φορές αποκάλυπτε κάτι φοβερό, σκέπαζε το χάρισμά Της με μια επίπλαστη σαλότητα. Γι’ αυτό και μερικοί άγευστοι πνευματικής ζωής δεν την κατανοούσαν και την έλεγαν στα ποντιακά «παλάλα!» (=τρελλή) και χαζοΣοφία!...

Δεν ξεχώριζε πλούσιο από πτωχό. Δεν είχε ανθρωπαρέσκεια. Έδειχνε πλατειά αγάπη σε όλους και τούτο, γιατί αγαπούσε πάνω από όλους τον Χριστό μας, που τον έβλεπε στα πρόσωπα των συνανθρώπων μας, και στον οποίο απευθυνόμενη με διαρκή κατάνυξη έλεγε: «Κύριε, Ιησού Χριστέ, ελέησον τον κόσμον σου και ύστερα εμάς».

Με την Παναγία και τους Αγίους μας μιλούσε σαν φίλος προς φίλο. Η Παναγία μας ήλθε κάποτε να βοηθήσει σε επίκλησή Της για σβύσιμο φωτιάς. Ο άγιος Γεώργιος πολλές φορές κατέβαινε και τη βοηθούσε, όταν είχε ανάγκη. Είχε τη Γερόντισσα υπό την προστασία του από τον Πόντο ακόμη, τότε που έσωσε το χωριό από τους Τσέτες. Ο άγιος Μηνάς με το άλογό του και ο Προφήτης Ηλίας με το άρμα του πολλές φορές την επισκέπτονταν και την συντρόφευαν.

Αλήθεια! πόσο κόσμο ευεργέτησε η Γερόντισσα Σοφία με κάθε τρόπο; Πόσους ευωδίασε με το μύρο της Χάριτος ωσάν «σύγχρονη Μυροφόρα»;

Τις ευεργεσίες Της προς το λαό του Θεού μόνον ο Παντογνώστης Κύριος γνωρίζει και όσοι δέχθηκαν αυτές. Στις ασθένειές τους οι κάτοικοι των γύρω περιοχών της Κλεισούρας κατέφευγαν στην Παναγία μας και στην Οσία Σοφία. Και όταν και αυτή

η ιατρική επιστήμη σήκωνε τα χέρια, πάλι η Γερόντισσα με την παρρησία Της ευεργετούσε, θεράπευε, απάλυνε τους πόνους. Ζούσε η Οσιωτάτη Σοφία το θαύμα και το μετέδιδε σε όλους τους πρόσφυγές της, στους πονεμένους, στους αρρώστους, στους κατατρεγμένους, στους αδικημένους.

Το ταξίδι της για τους ουρανούς η Γερόντισσα Σοφία το γνώριζε από καιρό και ετοιμαζόταν γι' αυτό. Θεωρούσε ότι ζούσε στην εξορία, στην ξενητιά και επιθυμούσε την επιστροφή στην πατρίδα. Νοσταλγός της Βασιλείας των ουρανών περίμενε την ευλογημένη ώρα της επιστροφής.

Πληροφορήθηκε από την Παναγία Θεοτόκο το επικείμενο τέλος της επιγείου πορείας Της! Έλεγε στην ποντιακή διάλεκτο: «Θα διαβαίνω πλαν. Έρθεν το χαμπάρ'.(= Θα φύγω. Ήλθε το μήνυμα). Παρέδωκε τη μακαρία Της ψυχήν εις χείρας Θεού ζώντος κατά την 6ην Μαΐου του έτους 1974.

Στην Εξόδιο Ακολουθία Της, στην οποία συμμετείχαν πολλοί Ιερείς και πλήθος Χριστιανών, μίλησεν ο τότε νεαρός Διάκονος της γειτονικής Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Χρυσόστομος Αβαγιαννός, νυν Μητροπολίτης Ελευθερουπόλεως, έχοντας ως θέμα το Απολυτίκιον των Οσίων Γυναικών: «Εν σοι μήτερ ακριβώς διεσώθη το κατ' εικόνα· λαβούσα γαρ τον σταυρόν, ηκολούθησας τω Χριστώ και πράττουσα εδίδασκες», που τόνισε πως στο Πρόσωπο των Αγίων μας διασώζεται το «κατ' εικόνα» και διά της καθάρσεως, της ασκήσεως και της τηρήσεως των εντολών του Θεού έφθασαν στο «καθ' ομοίωσιν» και άρα στην ατέλεστη τελειότητα.

Ενταφιάζεται, λοιπόν, η οσία Σοφία με βαθειά συγκίνηση και κατάνυξη πίσω από τον Ιερό Ναό του Τιμίου Προδρόμου, στο παρακείμενον δάσος και ακριβώς στο σημείο, όπου προσέφερε τροφήν «ιδίαις χερσίν» στην αρκούδα που της έλεγε: «έλα, Ρούσα μ', έλα και τρώεις ψωμόπον!». Η οποία αρκούδα μετά την λήψη της τροφής, με εντολή της Οσίας, εξηφανίζετο στο δάσος για να μην προκληθεί φόβος στους προσκυνητές της Μονής.

Κατά την ανακομιδή των αγίων οστών Της, την 7ην Ιουλίου 1981, πληρώθηκε όλος ο χώρος από θαυμαστή ευωδία, σύμφωνα πάλιν με μαρτυρίες ευσεβών Χριστιανών. Τα τίμια οστά Της τοποθετούνται σε ασφαλές μέρος του τάφου.

Όμως, αν και η Γερόντισσα έφυγε από τον κόσμο αυτό, συνεχίζει την έντονη παρουσία Της στο Μοναστήρι Της, στην μαρτυρική Κλεισούρα και στην γύρω περιοχή. Το 1993 επανδρώνει το Μοναστήρι Της με ευλογημένη Αδελφότητα, με επικεφαλής τη σεβαστή και μακαρίτισσα Γερόντισσα Ανυσία, προκειμένου να συνεχισθεί ο ίδιος τρόπος ζωής και η ίδια μέθοδος θεραπείας, με μοναδικό σκοπό

την επιμέλεια της ψυχής, τη διόρθωση της ματαιότητος και την αναζήτηση των μελλόντων αγαθών. Άλλωστε, αυτό συνιστά και ο ασκητής Επίσκοπος της Καισαρείας Μέγας Βασίλειος: «αγωνισόμεθα υπέρ των μελλόντων, εις δόξαν του Θεού. Ούτος ο αιών της μετανοίας, εκείνος της ανταποδόσεως. Ούτος της υπομονής, εκείνος της παρακλήσεως».

Γνήσιος μοναχός, κατά τον φωστήρα της Καισαρείας, είναι εκείνος ο οποίος ενδιαφέρεται για την σωτηρία του, για την ένωσή του με τον Θεό, την κάθαρση από τα πάθη και την απόκτηση της νοεράς προσευχής.

Ο Μοναχισμός του Μεγάλου Βασιλείου, που είναι ο μοναχισμός της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, δεν είναι μοναχισμός κοινωνικός, όπως εννοείται σήμερα η κοινωνικότητα, ούτε ιεραποστολικός, όπως εκλαμβάνεται σήμερα η ιεραποστολή. Ο ορθόδοξος μοναχός, κατά τον Μέγα Βασίλειο, είναι αυτός που υπερβαίνει την ανθρώπινη φύση και ζει μία ασώματη και αγγελική πολιτεία. Ο ορθόδοξος μοναχισμός είναι ησυχαστικός, νηπτικός, θεραπευτικός, μοναχισμός πτωχείας και ταπεινώσεως. Πόσο διαφέρει ο μοναχισμός στις ημέρες μας, από τον μοναχισμό που διδάσκει η Εκκλησία μας!

Θεωρώ τον εαυτό μου ευλογημένο από τον Θεό και ευνοημένο. Στις αρχές της αρχιερατικής μου διακονίας στην Καστοριά και μάλιστα στις 27 Μαΐου 1998, παραμονή της Αναλήψεως, βρέθηκαν θαυμαστώς τα τιμιόλεκτα οστά της Γερόντισσας Σοφίας. Οσιακά οστά, αποπνέοντα ευωδία πνευματική, και όχι την ανατριχίλα του θανάτου. Συγκλονιστικές οι στιγμές το βράδυ της Κυριακής, όταν έγινε η πλύση των τιμίων οστών στη βρύση της Μονής, αισθανθήκαμε μία ανέκφραστη χαρά, μία έντονη ευωδία, που συνεχίζεται από τότε και, συγχρόνως, ενδοκαρδίως παράκληση, αφού η ταπεινή δούλη του Θεού ευαρέστησε τον Θεό, έχοντας παρρησία στον Θρόνο της Θείας Μεγαλωσύνης.

Δεν μπορώ από τότε να κάνω επιμνημόσυνο Τρισάγιο για την Γερόντισσα Σοφία. Αντιθέτως, στα χείλη μου φθάνει αυθόρμητα πάντοτε το: «Οσία του Θεού, πρέσβευε υπέρ ημών». Το έζησα δε, εντονώτερα κατά την περίοδο της ασθενείας της μητέρας μου.

Αυτή η αγία μορφή, έρχεται και σε εμάς σήμερα, στους Χριστιανούς του 21ου αιώνος, που έχουμε αποξενωθεί από την παράδοση και τον τρόπο ζωής της Εκκλησίας μας, από το ήθος και το ορθόδοξο φρόνημα και στεκόμαστε μόνον σε ό,τι περικλείει η λογική μας, να μας πει:

Πρώτον, πως η ζωή του Χριστού συνεχίζεται αδιάκοπα μέσα στο Σώμα της Εκκλησίας˙ και δεύτερον, πως και σήμερα όπως και πάντοτε έχουμε και θα έχουμε

Αγίους, αγωνιστές της πίστεως, πολεμίους της αμαρτίας και της φθοράς και οι οποίοι υψώνουν τα χέρια τους για τη σωτηρία της ανθρωπότητος και ραντίζουν τις ζωές μας με το Άγιο Πνεύμα.

Αυτή τη βεβαιότητα της Αγιότητος της Οσίας Μητέρας μας Σοφίας, της νέας ασκήτριας της Κλεισούρας έζησα: α) κατά την διάρκεια της ασθενείας της μακαριστής Μητέρας μου, Γεωργίας, όταν το μικρό απότμημα από τα ιερά λείψανα της Οσίας Σοφίας εξέπεμπε άρρητη ευωδία στο Νοσοκομείο, ώστε να εκπλήσσονται ακόμη και οι γιατροί και το νοσοκομειακό προσωπικό. β) Τη βεβαιότητα της Αγιότητος την ξαναζώ κάθε φορά που ασπάζομαι την χαριτόβρυτη τιμία κάρα Της. γ) Ένιωσα ιδιαίτερα την παρουσία Της στις 27 Νοεμβρίου του 2011, όταν με τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δράμας κ. Παύλο, μεταφέραμε τα τίμια λείψανα από τον τόπο της ασκήσεώς Της –τον παλαιό φούρνο της Μονής– στο Καθολικό προς προσκύνηση των πιστών. Ομολογώ πως δεν μπορούσα να κρύψω την συγκίνησή μου για την καρδιακή βεβαιότητα της Αγιότητος Της.

Σήμερα, κάθε φορά, που προσκυνούμε τα χαριτόβρυτα λείψανα της Οσίας Σοφίας στο Μοναστήρι της Κλεισούρας ξαναθυμόμαστε μερικές από τις απλές, αλλά ψυχοσωτήριες συμβουλές Της:

«Τα μάτια να βλέπουν και να μη βλέπουν. Τ’ αυτιά ν’ ακούν και να μην ακούν. Το στόμα να μη βλασφημεί. Κλειδί στο στόμα. Να μη μεταφέρετε λόγια από τον ένα στον άλλο. Να έχετε για όλους αγάπη. Να σκεπάζετε, να σας σκεπάζει ο Θεός. Πολλάν υπομονήν να κάμετε, πολλάν υπομονήν!!!».

Πηγή: Επισκόπου ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ, Μητροπολίτου Καστορίας, Μία σύγχρονη Μυροφόρος, Καστοριά 2013 (Έκδοση Β΄).